

ਪ੍ਰੇਮ, ਅੱਖਲੁ ਅਤੇ ਮਾਫ਼ੀ

ਲੂਕਾ 7:36-50, ਇਕ ਨੇਹੁ ਝਾਇ

ਜਿਸੂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਖਾਣਾ ਖਾਣਾ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨਾਲ ਖਾਣਾ ਖਾਂਦਾ ਸੀ (ਮਰਕੁਸ 14: 14; ਲੂਕਾ 22: 15)। ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਖਾਣਾ ਖਾਂਦਾ ਸੀ (ਲੂਕਾ 10:38-42; ਯੂਹੰਨਾ 12: 1, 2)। ਉਹ ਸਮੂਲ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪਾਪੀਆਂ ਨਾਲ ਖਾਣਾ ਖਾਂਦਾ ਸੀ (ਲੂਕਾ 5:29, 30)। ਐਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਉਹ ਫਰੀਸੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਖਾਂਦਾ ਸੀ (ਲੂਕਾ 11:37-54; 14: 1-6)। ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ, ਮਸੀਹ ਨੇ ਦਾਅਵਤ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਠਕਰਾਇਆ ਸੀ।

ਲੂਕਾ 7:36-50 ਜਿਸੂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਫਰੀਸੀ ਨਾਲ ਖਾਣ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੱਦਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੇਮ ਅਤੇ ਮਾਫ਼ੀ ਤੇ ਜਿਸੂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਦਿਲ ਨੂੰ ਛੁਹ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ।

ਯਾਦਗਾਰੀ ਅਰਜ਼ (ਆਇਤ 36)

ਕਹਾਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ‘‘ਫਿਰ ਫਰੀਸੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਨੇ ਉਹਦੇ ਅੱਗੇ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਰੋਟੀ ਖਾਹਾ’’ (ਆਇਤ 36)। ਇਸ ਫਰੀਸੀ ਦਾ ਨਾਂ ਸਮਉਣ ਸੀ (ਆਇਤਾਂ 40, 43, 44)। ਮੂਲ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ‘‘ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ’’ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਸਮਉਣ ਜਿਸੂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤਕ ਬਾਰ ਬਾਰ ਆਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਰਿਹਾ (ਆਇਤ 39), ਜਦ ਤਕ ਉਸ ਨੇ ਉਹਦਾ ਸੱਦਾ ਮੰਨ ਨਹੀਂ ਲਿਆ।

ਸਮਉਣ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ ਨੂੰ ਏਨਾ ਕਾਹਲਾ ਕਿਉਂ ਸੀ? ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਈ ਸੁਝਾਅ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਫਰੀਸੀ ਨੂੰ ਜਿਸੂ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਸੀ। ਸਭ ਫਰੀਸੀ ਮਸੀਹ ਤੋਂ ਨਫਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ (ਯੂਹੰਨਾ 7:45-52; 13:31)। ਆਮ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਇਸ ਲਈ ਸੱਦਦੇ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਚੰਗੀ ਲਗਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਗਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੇ ਲਗਦਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਮਉਣ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਸੀ।

ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਦੂਜੇ ਫਰੀਸੀਆਂ ਵਾਲਾ ਹੀ ਸੀ: ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਜਿਸੂ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਲੱਭ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਹ ਉਸ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ ਮੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਰ ਸਕੇ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਰਤਾਂਤ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਮਿਲੇ ਕਿ ਸਮਉਣ ਨੇ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣ ਲਈ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਸਮਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਕੋਈ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਾਬਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਮਸੀਹ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਖਿਆਲ ਤੋਂ ਵੀ ਜਾਣੂੰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਚਿਰ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਿਸੂ ਨਾਇਨ ਵਿਚ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਲੋਕ ਪੁਕਾਰ ਉੱਠੇ ਸਨ, ‘‘ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਨਥੀ ਉੱਠਿਆ’’ (ਲੂਕਾ 7: 16) ¹ ਲਗਦਾ

ਹੈ ਕਿ ਸਮਉਣ ਨੂੰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਸਤਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ “ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਬੰਦਾ ਹੈ ਕੌਣ?”

ਸੱਦਣ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਕਾਰਣ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ,³ ਪਰ ਸਮਉਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਭਾਵੇਂ ਜੋ ਵੀ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਹੋਵੇਗਾ (ਯੂਹੰਨਾ 2:25)। ਇਸ ਨਾਲ ਇਕ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਖੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਸੌਦਾ ਕਿਉਂ ਕਬੂਲਿਆ ਸੀ? ਫਿਰ: ਕਈ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਮਨ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਬੇਸ਼ੱਕ ਯਿਸੂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਮਉਣ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੌਣ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸਮਉਣ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਖਾਣੇ ਦੇ ਵਕਤ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਲੋਕ ਉੱਥੋਂ ਹੋਣਗੇ (ਵੇਖੋ ਲੂਕਾ 7:49); ਇਸ ਲਈ ਮਸੀਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ, ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਣੇ ਦੇ ਵਕਤ ਕੀ ਹੋਣਾ ਵਾਲਾ ਹੈ;⁴ ਉਹ ਉਸ ਔਰਤ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੇ ਰੰਗ ‘ਚ ਭੰਗ ਪਾਈ ਸੀ, ਹੌਸਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਖਰ ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਉਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਣ, ਖਾਣਾ ਖਾਣ, ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਕਰਨਾ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ (ਮੱਤੀ 5:44); ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਵਿਹਾਰਕ ਨਮੂਨਾ ਵਿਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸਮਉਣ ਦੇ ਘਰ ਯਿਸੂ ਦੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਸ਼ਾਇਦ ‘ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਸਾਰੇ’ ਕਾਰਣ ਹਨ। ਪਰ ਅਹਿਮ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਸੌਦਾ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਛਰੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਣ ਲਈ ਗਿਆ।

ਬੈ-ਕਦਰਾ ਆਦਮੀ (ਆਇਤਾਂ 36, 44-46)

ਆਇਤ 36 ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ‘‘ਸੋ ਉਹ ਉਸ ਛਰੀਸੀ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਬੈਠਾ।’’ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਅਗਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਸ ਘਰ ਵਿਚ ਵੜਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬੈਠਣ ਦਰਮਿਆਨ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹੋ ਗਿਆ (ਜਾਂ ਇਹ ਕਹੇ ਕਿ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ)।

ਉਸ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਸਮਾਜਿਕ ਰੀਤਾਂ ਅਤੇ ਹਲਾਤ ਅਜਿਹੇ ਸਨ ਕਿ ਘਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਹਿਮਾਨ ਦੀ ਆਓ ਭਗਤ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਵਾਗਤ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਚੁੰਮਦਾ ਸੀ (ਉਤਪਤ 29:13, 45:15; 2 ਸਮੂਈਲ 15:5; 19:39; ਮੱਤੀ 26:49; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 20:37; ਰੋਮੀਆਂ 16:16)। ਅਕਸਰ ਇੰਜ ਚੁੰਮਣਾ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਫਿਰ ਕੋਈ ਜਣਾ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪਿਆਲਾ ਅਤੇ ਪਰਨਾ ਲਿਆਉਂਦਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਹਿਮਾਨ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਧੋ ਲਵੇ (ਉਤਪਤ 18:4; ਨਿਆਈਆਂ 19:21; ਯੂਹੰਨਾ 13:4, 5; 1 ਤਿਮੋਖਿਊਸ 5:10)। ਇਹ ਕੰਮ ਫਿਰ ਨੌਕਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਢੰਗ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਹਾਰਕ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕ ਮਿਟੀ ਘੰਟੇ ਵਾਲੇ ਪਹਿਆਂ ਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਪਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਰੀਤ ਨਾਲ ਬਾਹਰੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਰਾਮ ਮਿਲਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਹੁਣਿਆਂ ਲਈ ਸਾਡਾ ਸੁਖਗਾ ਬਿਸਤਰ ਆਦਿ ਰੱਖਦਾ ਸੀ।

ਇਕ ਤੀਜਾ ਸਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਜੋ ਆਮ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਅਕਸਰ ਆਦਰਯੋਗ ਮਹਿਮਾਨ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਸਿਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਮੂੰਹ ਤੇ ਲਾਉਣ ਲਈ ਤੇਲ ਜਾਂ ਕਰੀਮ ਦੇਣਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਜ਼ਬੂਰ 45:7; 92:10; 104:15; 141:5; ਉਪਦੇਸ਼ਕ 9:8; ਆਮੇਸ 6:6)। ਪ੍ਰਾਹੁਣਾ ਕਈ ਘੰਟੇ ਹੁੱਧ ਵਿਚ ਚੱਲ ਕੇ ਆਇਆ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਿਰਿਆ ਉਸ ਦੇ ਸਵਾਗਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਤਾਜ਼ਗੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।

ਸਮਉਣ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੇ ਆਉਣ ਤੇ ਲੋਕਾਚਾਰ ਜਾਂ ਅਦਬ ਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਗੱਲ

ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ‘‘ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਘਰ ਆਇਆ, ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਪੈਰ ਧੋਣ ਲਈ ਪਾਣੀ ਨਾ ਦਿੱਤਾ, ... ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਨਾ ਚੁੰਮਿਆ। ... ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਤੇ ਤੇਲ ਨਾ ਮਲਿਆ ...’’ (ਆਇਤਾਂ 44-46), ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਹੁਣਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਆਇਤ 49)। 44 ਤੋਂ 46 ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ‘‘ਮੈਨੂੰ’’ ਅਤੇ ‘‘ਮੇਰੇ’’ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਤੀਹਰੀ ਬੇਕਦਰੀ ਮਸੀਹ ਦੀ ਹੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਕੁਝ ਦੇਰ ਲਈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਦੀ ਥਾਂ ਰੱਖੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਮਉਣ ਦੇ ਘਰ ਖਾਣੇ ਤੇ ਸੱਦਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ, ਇਹ ਸੱਦਾ ਬਾਰ ਬਾਰ ਜ਼ਿਦ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਤਦ ਤਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਉਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦ ਤਕ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਰਾਜੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਪਰ, ਘਰ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਭਾਵ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਹੁਣਿਆਂ ਦਾ ਗਰਮਜੋਸੀ ਨਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਲੇ ਲਗ ਲਗ ਕੇ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਚੁੰਮਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਖਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿ ਪੈਰ ਧੋਣ ਲਈ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਤੇਲ ਕਿੱਥੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਤੁਸੀਂ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆਉਣ ਤਕ ਇਕ ਪਾਸੇ ਖਲੋਤੇ, ਸਭ ਵੇਖਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੌਸ਼ਿਆ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਰਾਮ ਕਿੱਥੇ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਭ ਦੇ ਬੈਠਣ ਤਕ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਵਿੱਚੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਅਜਿਹੀ ਥਾਂ ਗਏ ਹੋ, ਜਿੱਥੇ ਤੁਹਾਡੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਹੋਣ, ਜਿਹੜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਨਾ ਭਰਿਆ ਜਾਂ ਰਹਿਮ ਦਿਲੀ ਵਾਲਾ ਵਿਹਾਰ ਨਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਦੀ ਅਜਿਹਾ ਚਾਹਿਆ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਤੇ, ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋ? ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਨੁਭਵ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ।⁵ ਕੀ ਸਮਉਣ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਭਾਵਨਾ ਸੀ? ਜੇ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਥੋਂ ਹੋਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਣ ਲਈ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

ਰੱਦੀ ਔਰਤ (ਆਇਤਾਂ 36-39, 44-46)

ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੁਝ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ‘‘ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਬੈਠਾ’’ (ਆਇਤ 36)? ਇਕ ਬਿਨ ਬੁਲਾਈ ਮਹਿਮਾਨ ਖਾਣੇ ਤੇ ਅਨੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਆ ਗਈ (ਆਇਤ 37)? ਉਹ ਕਦੋਂ ਆਈ? ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਤੇਲ ਲਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਉਂ ਪਾਇਆ (ਆਇਤ 38)? ਸਾਨੂੰ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਬਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਜ਼ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਬੈਠੇ ਪ੍ਰਾਹੁਣਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ। ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਦੀ ਆਮ ਸਥਿਤੀ ਖੱਬੀ ਕੂਹਣੀ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਲਈ, ਮੇਜ਼ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਲੈਣ ਵਿਚ ਅਸਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੂੰਹ ਖਾਣੇ ਵੱਲ, ਅਤੇ ਪੈਰ ਅੱਗੇ ਵੱਲ ਹੋਣੇ ਸਨ। ਦੋ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ: ਪੈਰ ਨੰਗੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੁੱਤੀ ਤਾਂ ਬੂਹਿਊਂ ਬਾਹਰ ਹੀ ਲਾਹ ਛੱਡੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਸਿਰਫ ਅਦਮੀ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਾਅਵਤਾਂ ਤੇ ਸਿਰਫ ਖਾਣਾ ਵਰਤਾਉਣ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।⁶

ਫਿਰ ਇਹ ਪੂਰਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖਾਣਾ ਛਕਣ ਦੀ ਆਮ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਮਨ ਵਿਚ ਬਣਾਓ। ਲੋਕ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹੱਸ ਰਹੇ ਸਨ। ਨੌਕਰ ਪਿਆਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਉਂਦੇ, ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅੰਦਰ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਮਰੇ ਜਾਂ ਵਿਹੜੇ ਦੇ ਬਾਹਰ ਜਿੱਥੇ ਦਾਅਵਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ,

ਜਿਗਿਆਸੂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸ ਵਕਤ ਪੂਰਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਅੱਜ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜ਼ਿਦਰੀ ਵਾਂਗ ਓਹਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।⁷ ਕਿਸੇ ਦਾਅਵਤ ਵੇਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਜਾਣਾ ਆਮ ਗੱਲ ਸੀ, ਖਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕੋਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਆਦਮੀ ਉੱਥੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਬਿਨ ਬੁਲਾਈ ਪਾਪਣ ਔਰਤ ਦਾ ਅਚਾਨਕ ਸਮਉਣ ਦੀ ਦਾਅਵਤ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਾ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਹ ਸਭ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਆਓ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ: ‘‘ਅਤੇ ਵੇਖੋ ਉਸ ਨਗਰ ਵਿਚ ਇਕ ਤੀਵੰਹੀ ਹੈਸੀ ਜਿਹੜੀ ਪਾਪਣ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਕਿ ਫ਼ਰੀਸੀ ਦੇ ਘਰ ਖਾਣ ਨੂੰ ਬੈਠਾ ਹੈ, ਇਕ ਸ਼ੀਸ਼ੀ ਵਿਚ ਅਤਰ ਲਿਆਈ (ਆਇਤ 37)।

ਔਰਤ ਨੂੰ ‘ਪਾਪਣ’ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। NASB ਵਾਲੀ ਮੇਰੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ‘‘ਭਾਵ ਬਦਕਾਰ ਔਰਤ’’ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਾਪ ‘‘ਬਹੁਤ’’ ਸਨ (ਆਇਤ 47)। ਉਸ ਦੇ ਜੋ ਵੀ ਪਾਪ ਸਨ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸਨ ਭਾਵ ਉਹ ਇਕ ਬਦਨਾਮ ਔਰਤ ਸੀ (ਆਇਤ 39)। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਟੀਕਾਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਆਇਤ 37 ਵਿਚ ‘‘ਪਾਪਣ’’ ਸ਼ਬਦ ‘‘ਵੇਸਵਾ’’ ਦਾ ਬਦਲਵਾਂ ਸ਼ਬਦ ਹੈ।⁸

ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਦਨਾਮ ਪਾਪਣ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਕਿ ਯਿਸੂ ਕੌਣ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿਦਰੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਸ਼ਾਇਦ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਮਿਲੇ ਨਹੀਂ ਸਨ,¹⁰ ਪਰ ਉਹਨੂੰ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦੇ ਕਈ ਮੌਕੇ ਮਿਲੇ ਹੋਣਗੇ।¹¹ ਉਸ ਨੇ ਪਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਫੇਕੇ ਹੋਇਆਂ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਪਿਆਰ ਵੇਖਿਆ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 11:5, 19)। ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਆਰ ਭਰੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ:

ਹੇ ਸਾਰੇ ਥੱਕੇ ਹੋਇਓ ਅਤੇ ਭਾਰ ਹੇਠ ਦੱਬੇ ਹੋਇਓ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਓ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਰਾਮ ਦਿਆਂਗਾ। ਮੇਰਾ ਜੂਲਾ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਲੈ ਲਵੇ ਅਤੇ ਮੈਥੋਂ ਸਿੱਖੋ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੈਂ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਮਨ ਦਾ ਗਾਰੀਬ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਿਆਂ ਜੀਆਂ ਵਿਚ ਅਰਾਮ ਪਾਓਗੋ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੇਰਾ ਜੂਲਾ ਹੌਲਾ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਭਾਰ ਹਲਕਾ ਹੈ (ਮੱਤੀ 11:28-30)।

ਯਿਸੂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਇੱਛਾ, ਸਭ ਬੰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਨਿਕਲੇ ਦਲੇਗੀ ਨਾਲ ਆ ਕੇ, ਉਸ ਦੇ ਅੱਖਰੂ ਵਗਣਾ (ਆਇਤਾਂ 37, 38)– ਇਸ ਔਰਤ ਦੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਡੂੰਘੇ ਜਜਬਾਤਾਂ ਕਰਕੇ ਹੈ। ਮਸੀਹ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਨਿਰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ: ਹਰ ਨਵੇਂ ਦਿਨ ਦਾ ਡਰ, ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਖਾਰਬਾਜ਼ੀ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਨਫਰਤ ਦਾ ਕਾਰਣ ਸੀ। ਸੱਕ ਦੀ ਥਾਂ ਯਕੀਨ ਨੇ (ਆਇਤ 50) ਅਤੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਗ੍ਰਾਮ ਦੀ ਥਾਂ ਬੁਦਾਈ ਸੋਗ (ਆਇਤ 38) ਨੇ ਲੈ ਲਈ ਸੀ (2 ਕੁਰਿੰਬਿਆਂ 7: 10)। ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿਦਰੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿਦਰੀ ਫੇਰ ਉਹੋ ਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਸੀ।

ਉਸ ਦਿਨ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਇਕ ਕਮੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਧੰਨਵਾਦ ਪਰਗਟ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਉਸ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਯਿਸੂ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਅਤਰ ਦੀ ਸ਼ੀਸ਼ੀ ਲੈ ਕੇ ਫੁਰਤੀ ਨਾਲ ਸਮਉਣ ਦੇ ਘਰ ਚਲੀ ਆਈ।

ਫ਼ਰੀਸੀ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਉਸ ਲਈ ਭੀੜ ਵਿੱਚੋਂ ਰਸਤਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਦਾਅਵਤ ਦੇ ਰੌਲੇ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਅਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਮੁਕਤੀਦਾਤੇ ਦੇ ਕੋਲ ਖਲੋ ਕੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਹੰਝੂਆਂ ਦੀ ਝੜੀ ਹੀ ਲੱਗ ਗਈ।

ਉਸ ਦੇ ਅੱਖਰੂ ਜਿਸੂ ਦੇ ਘੱਟੇ ਨਾਲ ਭਰੇ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਡਿੱਗਣ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਮਿਲ ਗਏ ਹੋਣਗੇ। ਆਪਣੇ ਵਾਲ ਖੋਲ੍ਹੇ ਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗੁੱਤਾਂ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਉੱਨ੍ਹਾਂ ਧੱਬਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂੰਝਣ ਲੱਗੀ। ਇਕ ਜਵਾਨ ਯਹੁਦੀ ਅੱਰਤ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਆਮ ਆਪਣੇ ਵਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਛੱਡਣਾ ਸਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ,¹² ਪਰ ਲੋਕ ਲਾਜ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਕੇ ਉਹ ਜਿਸੂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲੱਗੀ।

ਫਿਰ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਪੈਰ ਚੁਮਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਇਹ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਮਿਆ, ਕਿਸੇ ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕਰੀਮ ਆਦਿ ਲੱਗੇ ਪੈਰ ਨਾ ਸਮਝੇ। ਇਸ ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਦੇ ਖੁਰਦਰੇ, ਸਖਤ ਅਤੇ ਪਾਟੇ ਹੋਏ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਕਰੇ, ਜੋ ਹਰ ਥਾਂ ਤੁਰ ਕੇ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਸੀ— ਇਸ ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਪੈਰ, ਗਲੀਲੀ ਫਿਰਨੀਆਂ ਦੀ ਧੂੜ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਆਇਤ 45 ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੰਦੇ ਮੰਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਚੁਮਦੀ ਰਹੀ। ਅਥੀਰ ਉਹਨੇ, ਆਪਣੀ ਸੀਸੀ ਚੁੱਕ ਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਚੇਲਿਆ,¹³ ਅਤੇ ਤੇਲ ਮਿਲਿਆ ਇਤਤਰ ਉਹਦੇ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਪਾਉਣ ਲੱਗੀ।

ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਸਮਉਨ ਦੀ ਦਾਅਵਤ ਤੇ ਪਿਆ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਮਝਣਾ ਅੱਖਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਫ਼ਰੀਸੀ ਲੋਕ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਆਮ ਅੱਰਤ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਇਸ ਅੱਰਤ ਦੇ ਬਦਨਾਮ ਹੋਣ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ। ਇਸ ਅੱਰਤ ਦੇ ਰੋਣ ਦੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ, ਸਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਡੋਲ੍ਹਣਾ ਜੋੜੇ, ਆਪਣੇ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਹੋਠਾਂ ਦਿੱਗਣ ਦੇਣ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉੱਥੇ ਖਾਮੋਸੀ ਛਾ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਉਸ ਅੱਰਤ ਅਤੇ ਜਿਸੂ ਤੇ ਟਿਕ ਗਈ ਸੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਮਸੀਹ ਤੇ ਕੀ ਅਸਰ ਹੋਇਆ? ਕੀ ਉਸ ਨੇ ਅੱਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਹੰਡੂ ਡੇਗਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਪਹਿਲਾਂ ਵੇਖ ਲਿਆ ਸੀ? ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੋਣ ਦੀ ਉਸ ਦੇ ਬੇਹੱਦ ਅਤੇ ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਇਜ਼ਹਾਰ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕੀ ਸੀ?

ਅਸੀਂ ਜਿਸੂ ਦੀ ਢੌਗੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਦੇ, ਪਰ ਸਮਉਨ ਤੇ ਹੋਏ ਅਸਰ ਬਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਫ਼ਰੀਸੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੈਮੇਲ ਵਿਖਾਵਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਘਬਰਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਉਹ ਕੁਝ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਵੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸੂ ਕੌਣ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ‘‘ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ, ਜੇ ਇਹ ਨਈ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਜਾਣ ਜਾਂਦਾ, ਕਿ ਉਹ ਜਿਹੜੀ ਛੂਹ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਕੌਣ ਅਤੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਅੱਰਤ ਹੈ? ਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਪਾਪਣ ਹੈ’’ (ਆਇਤ 39)।

ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ ਸਮਉਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਤੱਥ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਹੀ ਸੰਭਵ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਸਨ: ਜਾਂ ਤਾਂ ਜਿਸੂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅੱਰਤ ਕੌਣ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਕੋਈ ਨਈ ਨਹੀਂ ਸੀ,¹⁴ ਜਾਂ ਉਹਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਉਹ ਇਕ ਚੰਗਾ ਆਦਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।¹⁵ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਸਮਉਨ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸੂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅੱਰਤ ਕੌਣ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਮਉਨ ਕੌਣ ਅਤੇ ਕੀ ਸੀ— ਅੱਰਤ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਸੀ।

ਆਸਾਨ ਜਿਹੀ ਕਹਾਣੀ (ਆਇਤਾਂ 40-50)

ਆਪਣੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸੂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਆਖਿਆ ਕਿ ‘‘ਹੇ ਸਮਉਨ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਕੁਝ ਆਖਦਾ ਹੈ’’ (ਆਇਤ 40)। ਇਸ ਫ਼ਰੀਸੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ, ਨਾਟਕ

ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ, ਪਹੇਲੀ ਹੱਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਸਮਉਣ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿਚ, ਇਹ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ‘‘ਹੇ ਗੁਰੂ’’ ਆਖਿਆ¹⁶ (ਆਇਤ 40) ਹਾਸੋਗੀਣੀ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਫਿਰ ਜਿਸੂ ਨੇ ਇਕ ਸਰਲ ਜਿਹੀ ਦੋ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਈ। ਇਸ ਵਿਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ, ਤਿੰਨ ਪਾਤਰ ਹਨ। ‘‘ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਦੇ ਦੋ ਕਰਜ਼ਾਈ ਸਨ, ਇਕ ਪੰਜ ਸੌ ਦੀਨਾਰ¹⁷ ਅਤੇ ਦੂਆ ਸੌ ਦਾ। ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਦੇਣ ਨੂੰ ਭੁਲ ਨਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਨਾਲ ਕਿਹੜਾ ਵਧੀਕ ਪਿਆਰ ਕਰੇਗਾ?’’ (ਆਇਤਾਂ 41, 42)। ਦੀਨਾਰ ਇਕ ਬੰਦੇ ਦੀ ਇਕ ਦਿਨ ਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 20:2)। ਇਵੇਂ ਇਕ ਦੇਣਦਾਰ ਨੇ ਇਕ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਦੀ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇਣੀ ਸੀ, ਜਦ ਕਿ ਦੂਜਾ ਲਗਭਗ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਦੇਣਦਾਰ ਸੀ।¹⁸

‘‘ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ’’ ਸਬਦ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਨਾ ਸੋਚਣ ਲੱਗੋ ਕਿ ਇਹ ਤੁਹਾਡਾ ਕੋਈ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ (ਜੇ, ਮੈਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਥੋੜਾ ਬਹੁਤ ਦੇਸਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ), ਬਲਕਿ ਅਜਿਹੇ ਆਦਮੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕਰੋ, ਜਿਹੜਾ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਮੋਹ ਕਰਦਾ, ਸਖ਼ਤ ਦਿਲ ਅਤੇ ਖੂੰਖਾਰ ਚਿਹਰੇ ਵਾਲਾ: ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ, ਮਨ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਲਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਵਕਤ ਨਾਲ ਪੈਸਾ ਨਾ ਮੌਜੂਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਤਰਸ ਨਾ ਕਰਦਾ।

ਮਸੀਹ ਨੇ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪੁੱਛਿਆ, ‘‘ਸੋ ਉਨ੍ਹਾਂ [ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ] ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਉਸ [ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ] ਨਾਲ ਵਧੀਕ ਪਿਆਰ ਕਰੇਗਾ?’’ (ਆਇਤ 42)¹⁹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਫੁੰਕਾਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹੀ ਕਹਿਣਗੇ, ‘‘ਮੈਂ ਪਿਆਰ ਵਿਆਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਪੈਸੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।’’

ਕਰਜ਼ਾ ਨਾ ਮੌਜੂਦ ਸਕਣਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਬੜੀ ਦਿੱਕਤ ਰਹੀ ਹੈ।²⁰ ਮੱਤੀ 18:23–35 ਕਰਜ਼ਾ ਨਾ ਚੁਕਾ ਪਾਉਣ ਕਰਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਸੁੱਟੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਿਸੂ ਦੀ ਅਸਾਨ ਜਿਹੀ ਕਹਾਣੀ ਨੇ ਇਕ ਮੌਜੂਦ ਲੈ ਲਿਆ, ਜਦ ਉਸਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਨੇ ਦੇਵੇਂ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਪੈਸੇ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਪੱਸਲੀਆਂ ਤੁੜਵਾਉਣ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੇ, ‘‘ਘਬਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰੋ।’’ ਪਰ ਮਸੀਹ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਨੇ ਇਹੀ ਕੀਤਾ।²¹

ਫਿਰ ਜਿਸੂ ਨੇ ਸਮਉਣ ਵੱਲ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ, ‘‘ਸੋ ਉਨ੍ਹਾਂ [ਮਾਫ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ] ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਉਸ [ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ] ਨਾਲ ਵਧੀਕ ਪਿਆਰ ਕਰੇਗਾ?’’ (ਆਇਤ 42)। ਫ਼ਰੀਸੀ ਬੋਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਬੇਵਕੂਫੀ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਬੋਹੁਦ ਅਸਾਨ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਜਵਾਬ ‘‘ਮੇਰੀ ਜਾਚ ਵਿਚ ਉਹ ਜਿਹੜੁ ਉਸਨੇ ਵਧੀਕ ਬਖਸ਼ਿਆ’’ (ਆਇਤ 43) ਵਿਚ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਾਰ ਸੀ।

ਜਿਸੂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ‘‘ਤੂੰ ਠੀਕ ਨਿਬੇੜਾ ਕੀਤਾ’’ (ਆਇਤ 43)। ‘‘ਨਿਬੇੜਾ ਕੀਤਾ’’ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕਰ ਲਓ। ਸਮਉਣ ਨੇ ਜਵਾਬ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ; ਉਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਕੀਤਾ— ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਫੈਸਲਾ। ਆਪਣੇ ਹੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਿਆ।

ਉਸ ਅੰਰਤ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਫੇਰ ਕੇ, ਮਸੀਹ ਨੇ ਫ਼ਰੀਸੀ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ‘‘ਕੀ ਤੂੰ ਇਸ ਤੀਵੰਂ ਵੱਲ ਵੇਖਦਾ ਹੈਂ?’’ (ਆਇਤ 44)। ਮੈਂ ਸਮਉਣ ਦੇ ਰਿਆਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਕੇਸਾ ਬੇਤੁਕਾ ਸਵਾਲ ਹੈ! ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਸਕਦਾ? ‘‘ਉਸਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਮਜ਼ਾ ਕਿਰਕਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ! ਮੈਂ ਤਾਂ ਜੇ ਜਿਸੂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਹੁਣ ਤਕ ਉਹਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟਿਆ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਬੇਸ਼ਕ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।’’ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ

ਉਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਸੀ; ਜਾਂ ਵੇਖਿਆ ਸੀ? ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਜੋ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ, ਐਨੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਵੇਖ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਕੀ ਸੀ। ਕਵੀ ਟੈਨੀਸਨ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੇ ਹਨ: ‘‘ਦੁਨੀਆਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇਗੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਤੌਬਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।’’²² ਔਰਤ ਵੱਲ ਤੱਕਦਿਆਂ, ਪਰ ਸਮਉਣ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਜਿਸੂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਆਖਿਆ:

ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਘਰ ਆਇਆ, ਤੈਂ ਮੇਰੇ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਪਾਣੀ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਇਹ ਨੇ ਮੇਰੇ ਪੈਰ ਅੰਚੂਆਂ ਨਾਲ ਭੇਵੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਪੂੰਛੇ। ਤੈਂ ਤੈਨੂੰ ਨਾ ਚੁੰਮਿਆ ਪਰ ਇਹ ਜਦੋਂ ਦਾ ਮੈਂ ਐਥੇ ਆਇਆ ਮੇਰੇ ਪੈਰ ਚੁੰਮਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹਟੀ। ਤੈਂ ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਤੇ ਤੇਲ ਨਾ ਮਲਿਆ ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਅਤਰ ਮਲਿਆ (ਆਇਤਾਂ 44-46)।

ਫਿਰ ਜਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕਤਾ ਦੱਸੀ: ‘‘ਇਸ ਕਾਰਣ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਆਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਦੇ ਪਾਪ ਜੋ ਬਹੁਤੇ ਹਨ ਸੋ ਮਾਫ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਪਿਆਰ ਬਹੁਤ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਜਿਹ ਨੂੰ ਬੋੜ੍ਹਾ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੋ ਬੋੜ੍ਹਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ’’ (ਆਇਤ 47)।

41 ਅਤੇ 42 ਆਇਤਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਫੇਰ ਵੇਖੋ। ਬਰਟਨ ਕੌਫ਼ਮੈਨ²³ ਨੇ ਇਹ ਵਿਹਾਰਕਤਾ ਸੁਝਾਈ ਹੈ:

ਸਾਹੂਕਾਰ = ਜਿਸੂ ਮਸੀਹ ਸਾਡਾ ਪ੍ਰਭੂ
 500 ਦੀਨਾਰ ਦੀ ਕਰਜ਼ਦਾਰ = ਪਾਪਣ ਔਰਤ
 50 ਦੀਨਾਰ ਦਾ ਕਰਜ਼ਦਾਰ = ਡਰੀਸੀ
 ਦੇਵੇਂ ਹੀ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਨਹੀਂ ਸਨ= ਇਹ ਹਕੀਕਤ ਕਿ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਪਾਪ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।
 ਉਸ ਦਾ ਫਰਖ਼ਦਿਲੀ ਨਾਲ ਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦੇਣਾ = ਸਭ ਲਈ ਮਾਫ਼ੀ ਦਾ ਸਾਧਨ
 ਮੁਹੱਦੀਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਖੁਦਾ ਦੀ ਕਿਰਪਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਾਪਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਤੋਂ ਛੋਟੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਵਿਚ ਚੌਕਸੀ ਵਰਤਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ²⁴ (ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ, ਉਦਾਹਰਣ ਵੱਜ਼; ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਘਿਣਾਉਣੇ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਵਾਲੇ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਹਨ²⁵) ਤਾਂ ਵੀ ਸੁਝਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਤੁਲਨਾਵਾਂ ਦਿਲਚਸਪ ਹਨ।

ਜੇ ਕੌਫ਼ਮੈਨ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕਤਾ ਸਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਮਉਣ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਵਿਚ ਦੋਹਾਂ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ ਵਿਚ 450 ਦੀਨਾਰ ਦਾ ਫਰਕ ਸੀ। ਇਸ ਡਰੀਸੀ ਨੇ ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਪਾਪਣ ਔਰਤ ਨਾਲੋਂ ਸੋ ਗੁਣਾ ਜਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਗੁਣਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦਸ ਗੁਣਾ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਬੇਹਤਰ ਮੰਨਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੀ ਉਹ ਸਚਮੁਚ ਉਸ ਤੋਂ ਬੇਹਤਰ ਸੀ? ਉਹ ਔਰਤ ਜਿਸਮਾਨੀ ਪਾਪ ਦੀ ਮੁਜਰਮ ਸੀ, ਜਦ ਕਿ ਡਰੀਸੀ ਤਾਂ ਰੂਹ ਦੇ ਪਾਪ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ। ਔਰਤ ਗਲਤੀ ਦੇ ਪਾਪ ਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ, ਜਦੀਕਿ ਉਹ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤੇ ਪਾਪ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ। ਔਰਤ ਦਾ ਇੱਕੋ ਪਾਪ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦ ਕਿ ਡਰੀਸੀ ਦੇ ਕਈ ਪਾਪ ਸਨ: ਉਹ ਘੰਠ, ਖੁਦਗਰਜੀ, ਦੰਭੀ, ਮੁਤਅੱਸਬ, ਤੁਹਾਨੀ ਅੰਨ੍ਹੇਪਣ ਅਤੇ ਕਪਟ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ।

ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤੈਅ ਰਕਮ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਹੱਤਵ ਇਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ‘‘ਮੋੜਨ ਵਿਚ ਅਸਮਰਥ’’ ਸਨ (ਆਇਤ 42)। ਅਸੀਂ ਸਭ ਪਾਪੀ ਹਾਂ (ਰੋਮੀਆਂ 3:23), ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲਾਹੁਣ ਲਈ ਏਨੇ ਭਲੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 6:23)। ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਿਸ

ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਏਨਾ ਕੁਝ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੈ, ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਖੜਾ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਆਸ ਹੈ? ਸਾਡੀ ਇੱਕੋ ਇਕ ਆਸ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਹੈ। ਅਕਸਰ ਸਾਹੂਕਾਰ ਦਿਆਲੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਪਰ ਖੁਦਾ ਦਿਆਲੂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਪੌਲਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਕਿਰਪਾ, ਦਿਇਆ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ’’ ‘‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਭੂ ਜਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੀ ਵੱਲੋਂ’’ ਹੁੰਦੀ ਹੈ (1 ਤਿਮੋਖਿਊਸ 1:2; 2 ਤਿਮੋਖਿਊਸ 1:2)।

‘‘ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਿਚ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਪਾਪ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਪਾਪ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੁਆਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।’’²⁶ ਅੱਤ ਅਪਣੀ ਬੁਰਾਈ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਕਫ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਉਸ ਦੇ ਹੰਸੂਆਂ ਤੋਂ ਚੱਲਦਾ ਸੀ। ਮਸੀਹ ਲਈ ਉਸਦਾ ਪਿਆਰ ਢੁੱਲ ਧਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਪਾਪ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਅਣਜਾਣ ਸਮਉਠ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਪੀ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਹਿਸਾਸ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਯਿਸੂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਪਾਪ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਨੂੰ ਨਾ ਜਾਣਨਾ ਹੈ।’’²⁷

ਯਿਸੂ ਦੇ ਮੌਜਬਾਨ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕਿਵੇਂ ਦਿੱਤਾ? ਇਹ ਫਰੀਸੀ ਸਾਇਦ ਲਾਜਵਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੱਖੀਰ ਵਿਚ, ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਫਿਰ ਮਸੀਹ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਸ ਅੱਤ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ: ‘‘ਤੇਰੇ ਪਾਪ ਮਾਫ ਹੋਏ’’ (ਆਇਤ 48)। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਆਖਿਆ, ਤੇਰੇ ਪਾਪ ਮਾਫ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਆਖਿਆ ਕਿ ‘‘ਤੇਰੇ ਪਾਪ ਮਾਫ ਹੋਏ।’’ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਪਾਪ ਮਾਫ ਹੋ ਚੁਕੇ ਸਨ, ਪਰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਮਾਫੀ ਦਾ ਯਕੀਨ ਦਿੱਤਾ। ਦ ਜਰੂਸਲੇਮ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ‘‘... ਉਸ ਦੇ ਪਾਪ, ਉਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਾਪ ਮਾਫ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣਗੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਐਨਾ ਪਿਆਰ ਨਾ ਵਿਖਾਉਂਦੀ।’’ (ਆਇਤ 47)।

ਪਾਪ ਮਾਫ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪਿਆਰ ਇਕ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਹੈ (ਯੁਹੰਨਾ 14:15; 1 ਯੂਹੰਨਾ 5:3), ਪਰ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਹੈ ਕਿ ਮਾਫ਼ੀ ਪਾਉਣ ਨਾਲ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ: ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਬਹੁਤਾ ਪਿਆਰ ਕਰੇਗਾ, ‘‘ਪਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਮਾਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਥੋੜ੍ਹਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।’’ (ਲੂਕਾ 7:47)।

ਯਿਸੂ ਦੋ ਉਸ ਅੱਤ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਤੇ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਾਪ ਮਾਫ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਹੁਣੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ। ਉਹ ਬੁੜ ਬੁੜ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ,²⁸ ‘‘ਇਹ ਕੌਣ ਹੈ ਜੋ ਪਾਪ ਵੀ ਮਾਫ ਕਰਦਾ ਹੈ?’’ (ਆਇਤ 49)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਾਪ ਮਾਫ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਸਿਰਫ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਹੈ।²⁹

ਦੂਜਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਧਿਆਨ ਹਟਾਉਂਦਿਆਂ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਸ ਅੱਤ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ‘‘ਤੇਰੀ ਨਿਹਚਾ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਹੈ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਚਲੀ ਜਾਹ’’ (ਆਇਤ 50)। ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਸਵਾਸ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ਤੇ ਆਇਆ ਹੋਵੇਗਾ (ਰੋਮੀਆਂ 10:17)। ਹੁਣ ਉਹ ਵਿਸਵਾਸ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਗਲਾਤੀਆਂ 5:6 ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਖਾਇਆ ਕਿ ‘‘ਨਿਹਚਾ ਜਿਹੜੀ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਵਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।’’ (NIV)।

ਫਿਰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਸ ਅੱਤ ਨੂੰ ‘‘ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਚਲੀ’’ ਜਾਣ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਗਿਆ (ਲੂਕਾ 7:50)। ਮੂਲ ਵਿਚ: ਉਹ ਇਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ‘‘ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਿਚ ਜਾਹ।’’³⁰ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚੋਂ ਦਿਲ ਅਤੇ ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਗਾਇਬ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਮਿਲੀ ਸੀ (2 ਕਰਿੰਬੀਆਂ 5:17; ਰੋਮੀਆਂ 5:1)।

ਮੈਂ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮਸੀਹ ਨੇ ਉਸ ਅੱਤ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਣ ਦੀ

ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਹਨੇ ‘‘ਕਈ’’ ਆਖਿਆ (ਲੂਕਾ 7:47)। ਉਹਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਹ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਪ ਕਰਨਾ ਛੱਡਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਕ ਮੌਕੇ, ਜਦੋਂ ਜਿਸੂ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਪਾਪਣ ਅੰਰਤ ਮਿਲੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਰਦਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ, ‘‘ਫੇਰ ਪਾਪ ਨਾ ਕਰੀ’’ (ਯੂਹੇਨਾ 8:11)। ਉਸ ਮੌਕੇ ਵੀ ਇਹੀ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਸਬਕ

ਕੀ ਜਿਸੂ ਦੀ ਝਿੜਕ ਨਾਲ ਸਮਉਣ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅਸਰ ਹੋਇਆ? ਕੀ ਉਹ ਅੰਰਤ ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਭਗਤੀ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੱਟਣ ਲੱਗੀ? ਉਮੀਦ ਤਾਂ ਇਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਬਾਈਬਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀ। ਨਾ ਤਾਂ ਬਾਈਬਲ ਸਾਡੀ ਜਿਗਿਆਸਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਇਸ ਦੇ ਮੂਲ ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹੁਣ ਲਈ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਰੇਕ ਨੂੰ ਆਪੇ ਆਪਣੇ ਮਨਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਚਣ ਲਈ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਆਓ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਪੁੱਛੀਏ:

(1) ਕੀ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਦੀ ਭਿਆਨਕਤਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਾਂ? ਸਮਉਣ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦੇ ਬੋਝ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਗਲਤ ਨਾ ਸਮਝੋ: ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਪਰ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਲਈ ਇਹ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਦਲ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਿਸੇ ਪਾਪੀ ਦੇ ਮਨ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣ ਨਾਲੋਂ ਕਿਸੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਪਾਪੀ ਦੇ ਮਨ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਆਖਾ ਹੈ। ਆਓ ਅਸੀਂ ਸਭ ਆਖੀਏ, ‘‘ਮੇਰਾ ਕਰਜ਼ਾ ਬਹੁਤ ਹੈ, ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ! ’’

(2) ਕੀ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਪਾਉਣ ਦੀ ਹੈਰਾਨੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਾਂ? ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਬਾਈਬਲ ਪਾਠ ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਈ ਮੌਅਜਜ਼ੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਰਾਜੇ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ; ਉਸ ਨੇ ਮੁਰਦਾ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕੀਤਾ; ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਮੌਅਜਜ਼ੇ ਕੀਤੇ— ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਅਨੋਖੀ ਗੱਲ ਜਿਹੜੀ ਉਸ ਨੇ ਕੀਤੀ, ਉਹ ਇਕ ਗਰੀਬ ਅੰਰਤ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ੀ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦਾ ਦਿੱਸ਼ਟਾਂਤ ਅਸਲ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ: ਕੋਈ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਏਨਾ ਹੀ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ, ‘‘ਕਰਜ਼ਾ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ’’ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਚੁੱਕ ਲਏ। ਖੁਦਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸਗੋਂ, ਸਾਡੇ ਪਾਪ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲਾਹੁਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਚੁਕਾ ਦਿੱਤਾ (ਯੂਹੇਨਾ 3:16; 2 ਭਰਿੰਬੀਆਂ 5:21; ਕੁਲੁਸੀਆਂ 2:14)! ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ‘‘ਧੰਨਵਾਦ ਹੈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਉਹਦੇ ਉਸ ਦਾਨ ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ’’ (2 ਭਰਿੰਬੀਆਂ 9:15)।

(3) ਵੱਧ ਮਾਫ਼ੀ ਪਾ ਕੇ, ਕੀ ਮੈਂ ਵਧੀਕ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਦਾ ਹਾਂ? ਜੇ ਸਲੀਬ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਆਮ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਮਨ ਉਸ ਖਾ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ ਨਾਲ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਭਰਨਗੇ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਤਾ (ਗੋਮੀਆਂ 8:37) ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 1:5)। ਉਹਦੇ ਲਈ ਸਾਡਾ ਮੋਹ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਨਵਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ, ਮੇਰੇ ਠੰਡੇ ਮਨ ਨੂੰ ਗਰਮ ਕਰ ਦੇ! ’’

(4) ਕੀ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰੇਮ ਵੇਖਾਇਆ ਹੈ? ਉਸ ਅੰਰਤ ਦਾ ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਭਰਿਆ ਧੰਨਵਾਦ ਸਮਉਣ ਦੇ ਘਰ ਆਏ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ। ਕਈ ਲੋਕ ਉਸ ਦੀ ਬੇਹੱਦਾਈ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣਗੇ। ਪਰ ਸੱਚਾ ਪ੍ਰੇਮ ਇਹ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦਾ ਕਿ ਲੋਕ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਤਾਂ ਲੋਕ-ਲਾਜ ਨੂੰ

ਦੂਰ ਕਰ ਕੇ ਹੀ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਓ ਅਸੀਂ ਸਭ ਮਿਲ ਕੇ ਕਹੀਏ, ‘‘ਹੋ ਪ੍ਰਭੂ, ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਕਰ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਖਾ ਸਕਾਂ! ’’

ਸਾਰ

ਇਸ ਸਰਮਨ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਮੈਂ ਧਿਆਨ ਦੁਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਖਾਣੇ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਕਦੇ ਠੁਕਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 3:20 ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦੇ ਅਜੀਬ ਸੱਦੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੁਆਇਆ ਹੈ: ‘‘ਵੇਖੋ ਮੈਂ ਬੂਹੇ ਤੇ ਖਲੋਤਾ ਅਤੇ ਖੜਕਾਉਂਦਾ ਹਾਂ; ਜੋ ਕੋਈ ਮੇਰੀ ਅਵਾਜ਼ ਸੁਣੇ ਅਤੇ ਬੂਹ ਖੋਲ੍ਹ ਦੇਵੇ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਪਰਸ਼ਾਦ ਛਕਾਂਗਾ ਤੇ ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ।’’ ਯਿਸੂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਭੋਜਨ ਛਕਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਸੱਦਾ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ।¹

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੱਦਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਗਲਾਤੀਆਂ 5:6)। ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਵਿਖਾਓ (ਯੂਹੰਨਾ 14:15; ਮੱਤੀ 7:21)। ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਤੌਬਾ ਕਰੋ (ਲੂਕਾ 13:3); ਖੁਦਾ ਟੁੱਟੇ ਅਤੇ ਪਿਸੇ ਹੋਏ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਜ਼ਬੂਰ 51:17)। ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਲਈ ਬਹਤਿਸਮਾ (ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਦਫ਼ਨਾਏ ਜਾ ਕੇ) ਲਓ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:38; 8:37)।

ਜੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਮਸੀਹੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੌਬਾ ਕਰ ਕੇ, ਇਕਰਾਰ ਕਰ ਕੇ ਅਤੇ ਦੁਆ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਫੇਰ ਸੱਦ ਸਕਦੇ ਹੋ (1 ਯੂਹੰਨਾ 1:9; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 8:22; ਯਾਕੂਬ 5:16)। ਇਸ ਲਈ ‘ਉਦਮੀ ਬਣ ਅਤੇ ਤੌਬਾ ਕਰ’ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 3:19)।

ਉਸ ਸਭ ਕਾਸੇ ਲਈ ਜੋ ਮਸੀਹ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਅੱਜ ਤਕ ਸ਼ੁਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੁਣੇ ਕਰੋ! (ਵੇਖੋ 2 ਕੁਰਿੰਬੀਆਂ 6:2)।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਮੈਂ ਹਸਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ: ‘‘ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ, ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਯਿਸੂ ਵਰਗੀ ਹੈ! ’’ ²ਸਮਉਣ ਵੱਲੋਂ ‘‘ਨਾਈ’’ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ (ਲੂਕਾ 7:39) ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਨਾਇਨ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣੇ ਸਨ। ³ਬਾਰਕਲੇ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਮਉਣ ‘‘ਇੱਜਤਦਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ’’ ਸੀ (ਵਿਲੀਅਮ ਬਾਰਕਲੇ, ਦ ਗੌਸਪਲ ਆਫ ਲੂਕ, ਸੋਧਿਆ ਅੰਕ, ਦ ਡੇਲੀ ਸਟੱਡੀ ਬਾਈਬਲ ਸੀਰੀਜ਼ [ਫਿਲਾਡੇਲੀਆ: ਵੈਸਾਰਿੰਸਟਰ ਪ੍ਰੈਸ, 1975], 94)। ⁴ਯਿਸੂ ਨੇ ਦੇਹ ਵਿਚ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਇਲਾਹੀ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (ਫਿਲਿਪੀਆਂ 2:6, 7; ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 13:32)। ਪਰ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕੀ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 2:25), ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਅਲੋਕਿਕ ਗਿਆਨ ਰੱਖਦਾ ਸੀ (ਯੂਹੰਨਾ 1:48; 4:17, 18)। ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ, ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ (ਯੂਹੰਨਾ 6:71; ਮਰਕੁਸ 8:31)। ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੇਖ ਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਔਰਤ ਦਾਵਤ ਵਿਚ ਆਵੇਗੀ। ⁵ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਧਿਆਨ ਰੱਖ ਕੇ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਘਬਰਾਹਟ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਕੁਝ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹੋ। ⁶ਮਨਪਰਚਾਵੇ ਬਾਰੇ, ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 14:6. ⁷ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵੀ, ਕੁਝ ਬੁੱਢੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਘਰਾਂ ਦੇ

ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਅਤੇ ਖਿੜਕੀਆਂ (ਬਿਨਾਂ ਸੀਸੇ ਵਾਲੀਆਂ), ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹਵਾ ਆਉਣ ਲਈ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਦੋਂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ (ਬਾਹਰੀ ਲੋਕ) ਅਰਥ ਨਾਲ ਆ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ।⁸ ਅਸੀਂ ਸਭ ਪਾਪੀ ਹਾਂ (ਰੋਮੀਆਂ 3:23), ਪਰ ਇਸ ਔਰਤ ਦੇ ਪਾਪ ਆਮ ਨਹੀਂ ਲਗਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਵਧੇਰੇ ਲੋਕ ਪੀੜਤ ਹਨ। ਉਸ ਦੇ ਪਾਪ ਅਜਿਹੇ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਣ ਉਹ ਬਦਨਾਮ ਸੀ।⁹ ਦੋਂ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੇ ਜਿਸੂ ਦੇ ਦਿਸ਼ਟਾਂਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੱਧ ਮਾਫ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਵੱਧ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਲੂਕਾ 7:47)। ਉਸ ਔਰਤ ਨੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਵੜਦਿਆਂ ਹੀ ਜਿਸੂ ਲਈ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਖਾਇਆ, ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਵੜਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ।¹⁰ ਲੂਕਾ 7:48, 50 ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹੀ ਲਗਦਾ ਹੈ।

¹¹ ਉਸ ਛੇਠੇ ਸਿਰੇ ਮੌਕੇ ਲੂਕਾ 7:37, ਦੇ ‘ਨਗਰ’ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਜਿਸੂ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਦਾਹਰਨ ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਬਾਈਬਲ ਪਾਠ ਵਿੱਚੋਂ ਲਈ ਗਏ ਹਨ।¹² ਯਹੂਦੀ ਲੜਕੀ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਦਿਨ ਬੰਦੂਦੀ ਅਤੇ ਕਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਾਲ ਲੈ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।¹³ ਅਜਿਹੀ ਸੀਸੀ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਆਮ ਢੰਗ ਉਸ ਦਾ ਢੱਕਣ ਤੇਜ਼ਨਾ ਸੀ।¹⁴ ਨਹੀਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਦਾਨ ਆਤਮਾ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ (ਵੇਖੋ 1 ਰਾਜਿਆਂ 14: 1-6)। ਖਾਸਕਰ ਇਹ ਉਸ ਨਨੀ, ਭਾਵ ਮਸੀਹਾ ਲਈ ਸੱਚ ਹੋਣਾ ਸੀ (ਯਸਾਯਾਹ 11:2-4)।¹⁵ ਰੋਬੀਆਂ (ਖੁਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਰਹਿਤ) ਦੀਆਂ ਰਵਾਇਤਿਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕਿਸੇ ਪਾਪਣ ਔਰਤ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਨਾਲ ਆਦਮੀ ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੂਧ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।¹⁶ ‘‘ਗੁਰੂ’’ ਯੁਨਾਨੀ ਦਾ ਮੁਲ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਸਤਿਕਾਰਤ ਰੁਤਬਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮਉਨ ਨੇ ਜਿਸੂ ਲਈ ਕੀਤੀ- ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਸੋਹੀਣੇ ਢੰਗ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਫਰੀਸੀ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਸੀਹ ਖੁਦਾ ਦਾ ਬੁਲਾਰਾ (ਭਾਵ ਨਨੀ) ਨਹੀਂ ਹੈ।¹⁷ KJV ਵਿਚ ‘‘ਪੈਂਸ’’ ਹੈ। ਕੁਝ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਵਿਚ ‘‘ਸ਼ਿਲਿੰਗ’’ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਮੁਦਰਾ ਹੈ।¹⁸ ਕਮੈਂਟਰੀਆਂ ਵਿਚ ਦੀਨਾਰ ‘‘ਤਕਰੀਬਨ 17 ਸੈਂਟ’’ (1 ਡਾਲਰ = 100 ਸੈਂਟ) ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕਿਆਫ਼ਾ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਜ ਸੌ ਦੀਨਾਰ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਬਦਲ ਲਈ।¹⁹ ਉੱਤਮ ਗੁਰੂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਜਿਸੂ ਅਕਸਰ ਆਪਣੇ ਚੇਲੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਦੱਸਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਸੌਚਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਸੀ; ਜਿਹੜਾ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਇਸ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।²⁰ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰਾਂ ਤੇ ਮੇਰੀਆਂ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਾਲਮ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਹੋਵੇਗੇ ਅਤੇ ਉਸੇ ਮੁਤਾਬਕ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹੋ। (ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉੱਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਵੋ, ਜਿਥੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।) ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੈਂ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ।

²¹ ਆਪਣੇ ਦਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਿਚ ਜਿਸੂ ਅਕਸਰ ਉਹੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਜਿਹੜੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਕਦੇ ਕਦੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਨਿਅਮ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਅਪਵਾਦ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 20: 12)।²² ਡਬਲਯੂ. ਏਮਰੀ ਬਾਰਨਸ, ਦ ਫਾਰਗਿਵਨੈਸ ਆਫ ਜੀਜ਼ਸ ਕ੍ਰਾਈਸਟ (ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਮੈਕਮਿਲਾਨ ਕੰ., 1936), 53 ਵਿਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਐਲਡ੍ਰੇਡ, ਲਾਰਡ ਟੈਨੀਸਨ, ਗਿਰੇਂਟ ਐਂਡ ਏਨਿੰਡ।²³ ਜੇਸਸ ਬਰਟਨ ਕਾਫ਼ਮੈਨ, ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਲੂਕ (ਆਸਟਿਨ, ਟੈਕਸਸ: ਫਾਰਮ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, 1975), 147 ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ।²⁴ ਦਿਸ਼ਟਾਂਤਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵੇ ਸਹਿਤ ਹੋਰ ਅਧਿਐਨ ਅਗਲੀ ਕਿਤਾਬ ਮਸੀਹ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, 3 ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।²⁵ ਇਕ ਹੋਰ ਅਨੋਖੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਿਸ਼ਟਾਂਤ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਸਮਉਨ (ਪੰਜਾਬ ਦੀਨਾਰ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾਈ?) ਨੂੰ ਮਾਫ਼ੀ ਮਿਲ ਗਈ ਸੀ।

²⁶ਵਾਰੇਨ ਡਬਲਯੂ. ਵਿਅਰਸਬੋ, ਦ ਬਾਈਬਲ ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਊਨ ਕਮੈਂਟਰੀ, ਜਿਲਦ 1 (ਫੀਨਾਂ, ਇਲਿਨੋਇਸ: ਵਿਕਟਰ ਬੁੱਕਸ, 1989), 198. ²⁷ਵਿਲੀਅਮ ਵਾਰਕਲੇ, ਦ ਗੌਸਪਲ ਆਫ ਲੂਕ, ਸੋਧਿਆ ਅੰਕ, ਦੇ ਭੇਅਲੀ ਸਟੱਡੀ ਬਾਈਬਲ ਸੀਰੀਜ਼ / (ਫਿਲਡੇਲੀਆ: ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਪ੍ਰੈਸ, 1975), 95। ²⁸ਬਾਈਬਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਰਫ ਮਨ ਵਿਚ ਹੀ ਬਿਆਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਕੰਨਾ ਵਿਚ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ²⁹ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ, ਯਿਸੂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਤੁੱਲ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 2:5-12)। ³⁰ਯੂਨਾਨੀ ਉਪਸਰਗ ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਆਇਤ 50 ਵਿਚ “ਵਿੱਚੋਂ” ਹੋਇਆ ਹੈ, eis ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੂਲ ਅਰਥ “into” ਹੈ। ³¹ਜਿਥੋਂ ਅਸੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਉੱਥੇ ਇਸ ਵਾਕੰਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਵੇਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ‘‘ਪਹਿਲਾਂ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਵਾਗਤ ਦੀ ਦਰੀ ਵਿਛਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ।’’